

LUBELSKI PODREČCZNIK MIGRACYJNY

Anna Kosińska, Tomasz Sieniow (red.), Paweł Wojtasik

LUBLIN 2009

Informator wydany w ramach projektu „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów” realizowanego przez Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa. Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżetu państwa.

Autorzy informatora: Anna Kosińska,
Tomasz Sieniow (red.),
Paweł Wojtasik

Wydawca: **Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa**
ul. Chopina 14/70
20-023 Lublin
tel./fax: +48 81 743 68 05
e-mail: fundacja@fipp.org.pl
www.fipp.org.pl

ISBN 978-83-927822-9-2

Za treść informatora odpowiada wyłącznie Instytut na rzecz Państwa Prawa i opinie zawarte w niniejszej publikacji nie odzwierciedlają w żadnym wypadku oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, która nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Copyright by Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa

Spis treści:

SŁOWO WSTĘPNE	4
WPROWADZENIE	5
ORGANY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE	8
ORGANIZACJE MIĘDZYKARODOWE	23
SZKOŁY WYŻSZE	26
INSTYTUCJE POZARZĄDOWE I LOKALNI PARTNERZY SIECI	30

Słowo wstępne

Drodzy Czytelnicy,

W imieniu Instytutu na rzecz Państwa Prawa i Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów oddajemy do Państwa rąk **Lubelski Podręcznik Migracyjny**. Nasza publikacja jest próbą zebrania informacji na temat instytucji działających na rzecz cudzoziemców i udostępnienia ich zainteresowanym w sposób przejrzysty i czytelny. W podręczniku znajdują Państwo dane kontaktowe i zakres podejmowanych działań centralnych organów państwa i urzędów administracji państwowej, jednostek samorządowych i szkół wyższych, organizacji międzynarodowych i pozarządowych. Mamy nadzieję, że informacje zawarte w podręczniku będą stanowiły pomoc dla cudzoziemców, którzy, dokonując życiowych wyborów, zatrzymują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na dłużej, jak i tych dla których pobyt w Polsce jest tylko krótkim etapem w ich migracjach.

Niniejszy podręcznik został opublikowany w ramach projektu „**Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów**” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżetu państwa. Celem projektu jest stworzenie instytucjonalnego wsparcia dla osób i instytucji zajmujących się sprawami cudzoziemców w naszym regionie. Członkowie sieci spotykają się na regularnych spotkaniach roboczych i szkoleniach, dzięki którym lepiej mogą rozwiązywać problemy rodzące się wraz ze zwiększaniem się zjawiska migracji. Ponadto w ramach projektu stworzona została Biblioteka Migracyjna z zasobami wykorzystywanymi przez instytucje pracujące z migrantami oraz redagowany jest *newsletter* sieci i serwis internetowy – www.migrant.lublin.pl. Wierzymy, że podejmowane przez nas działania zaowocują nową jakością integracji w naszym regionie.

Redakcja

Wprowadzenie

Cudzoziemcy przybywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinni mieć świadomość istnienia wielu wymogów, od spełnienia których zależy legalny charakter ich pobytu w Polsce. Sama legalizacja pobytu jest jednak zaledwie pierwszym krokiem do zintegrowania się z polskim społeczeństwem. W trakcie pobytu pełna integracja z lokalną społecznością wymaga wysiłków i dobrej woli zarówno po stronie cudzoziemców, jak i instytucji zaangażowanych w proces integracyjny. W niniejszym podręczniku przedstawiony został zakres działań podmiotów zajmujących się cudzoziemcami oraz ich dane kontaktowe. Mamy nadzieję, że zawarte w publikacji informacje pozwolą obywatelom państw trzecich lepiej zrozumieć kwestie proceduralne oraz ułatwią ich integrację.

Sprawami cudzoziemskimi zajmują się zarówno urzędy na poziomie centralnym, jak również regionalnym i lokalnym. Po uzyskaniu wjazdu w **polskim konsulacie** cudzoziemiec przekraczający terytorium RP ma przede wszystkim kontakt z funkcjonariuszami **Straży Granicznej** oraz **Służbą Celną**. Kwestiami legalizacji pobytu cudzoziemców zajmują się przede wszystkim **Urzędy Wojewódzkie** współpracujące z **Komendami Wojewódzkimi Policji**. Dodatkowo, w sytuacji gdy cudzoziemiec wystąpi o przyznanie mu statusu uchodźcy, jego pobyt w Polsce zależy od decyzji Szefa **Urzędu do Spraw Cudzoziemców**, od której można się odwołać do Rady do Spraw Uchodźców. Cudzoziemcom niezadowolonym z podjętych przez organy administracji państwowej decyzji przysługuje prawo złożenia skargi do **Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego**.

Cudzoziemcy mają możliwość ubiegania się o nadanie obywatelstwa RP. **Prezydent RP** nadaje i wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, zaś w procedurze pośredniczą **starosta, konsul, wojewoda** i **Minister Spraw Zagranicznych**. Ponadto wojewoda jest organem właściwym do uznania cudzoziemca za obywatela RP na mocy przepisów ustawy o obywatelstwie polskim.

Na poziomie rządowym na polską politykę migracyjną wpływ mają z jednej strony **Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej**, a z drugiej **Departament Polityki Migracyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji**.

W trakcie pobytu cudzoziemca na terenie Polski, w wielu przypadkach jego funkcjonowanie w społeczeństwie zależy od decyzji organów administracji. I tak w zakresie podejmowania pracy przez cudzoziemca wojewoda wydaje zezwolenie na podjęcie pracy przez cudzoziemca. Ponadto konieczne jest uzyskanie numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i dokonywanie rozliczeń we właściwym **Urzędzie Skarbowym**. Cudzoziemcy przebywający legalnie na terytorium RP mogą rejestrować się jako bezrobotni w **urzędach pracy**. Cudzoziemiec chcący dokonać zakupu nieruchomości na terenie Polski musi w wielu przypadkach uzyskać zgodę **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji**.

W celu podjęcia nauki przez cudzoziemca w szkole polskiej, konieczna jest nostryfikacja świadectwa szkolnego uzyskanego za granicą – dokonuje jej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca **kurator oświaty**. W przypadku potrzeby potwierdzania dyplomu uzyskanego na uczelni zagranicznej właściwą instytucją jest **Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej**.

Cudzoziemcy, będący rezydentami na terytorium RP mogą korzystać z pomocy społecznej oferowanej przez **Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie** (które w powiatach miejskich zwane są **Miejskimi Ośrodkami Pomocy Rodzinie**) na takich samych zasadach jak obywatele polscy. W sprawach dotyczących czynności przed **Urzędami Stanu Cywilnego**, prawo pozwala cudzoziemcom zawierać małżeństwa w USC oraz dokonywać czynności uznania dziecka. Urzędy wystawiają także akty zgonu i urodzenia.

Na terenie Polski działają także organizacje międzynarodowe udzielające pomocy cudzoziemcom takie jak **UNHCR** (Biuro Wysokiego Komisarza NZ do Spraw Uchodźców) czy **IOM** (Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji). Również wiele polskich organizacji pozarządowych skupia się na pomocy migrantom. Zaliczyć do nich należy **Caritas Polska**, **Helsińską Fundację Praw Człowieka**, **Stowarzyszenie Interwencji Prawnej**, **Centrum Pomocy Prawnej Haliny Niec w Krakowie** oraz **stowarzyszenia zrzeszające obcokrajowców pochodzących z danego państwa**.

Region Lubelski od wieków był obszarem ścierania się wpływów kulturowych i silnych ruchów migracyjnych. Dziś tendencje te utrzymują się nadal, zwłaszcza ze względu na fakt, że granica wschodnia RP jest granicą zewnętrzną Unii

Europejskiej. Na Lubelszczyźnie działa wiele organizacji i instytucji zajmujących się sprawami migrantów. Wśród organizacji pozarządowym ważną rolę pełnią **Lubelskie Centrum Wolontariatu, Caritas Archidiecezji Lubelskiej, Stowarzyszenie Homo Faber** oraz **Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa**, świadczące porady prawne na rzecz migrantów i uchodźców oraz udzielające instytucjonalnego wsparcia osobom pracującym z obcokrajowcami.

Współpraca naukowa ma miejsce zwłaszcza przez działy współpracy z zagranicą lubelskich uczelni, a także dzięki powołanemu do życia **Europejskiemu Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów**. Ciekawą propozycję edukacyjną dla cudzoziemców posiada także **Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie**. Popularyzacji kultury polskiej wśród obcokrajowców i edukacji językowej sprzyja działalność istniejącej od ponad 30 lat **Szkoły Języka i Kultury Polskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II** oraz **Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie**.

Z całą pewnością współpraca z państwami trzecimi jak również ruchy migracyjne na Lubelszczyźnie będą się nasilać. Potrzeba przygotowania podręcznika zrodziła się z przekonania o konieczności promowania metod skutecznej integracji i zarządzania ruchami migracyjnymi zarówno na szczeblu centralnym jak i w regionach. Pozostaje wierzyć, że zawarte w nim informacje ułatwią obywatelom państw trzecich przejście przez trudny proces integracji i wpłyną na polepszenie jakości ich pobytu na terytorium Polski.

ORGANY PAŃSTWOWE I SAMORZĄDOWE

PREZYDENT RP

Zgodnie z artykułem 137 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.: „Prezydent Rzeczypospolitej nadaje obywatelstwo polskie i wyraża zgodę na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego”.

Szczegółowe zasady postępowania w niniejszych sprawach uregulowano w rozporządzeniu Prezydenta RP z dnia 14 marca 2000 r. (Dz.U. 2000.18.231). Zgodnie z rozporządzeniem wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego lub o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa składa się za pośrednictwem właściwego starosty lub urzędu konsularnego. Wzory wniosków stanowią załącznik do rozporządzenia. Starosta przekazuje poprawne pod względem merytorycznym wnioski wraz z odpowiednimi dokumentami (wymienione w § 2 pkt 1 i § 4 pkt 2) do właściwego miejscowo wojewody, zaś konsul RP do ministra właściwego do spraw zagranicznych. Następnie wojewoda lub minister spraw zagranicznych przekazują wnioski, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych, do Kancelarii Prezydenta RP.

Postanowienie wydane w sprawie nadania lub wyrażenia zgody na zrzeczenie się obywatelstwa jest ostateczne. Gdy Prezydent podejmie odpowiednie postanowienie, Szef Kancelarii Prezydenta RP wydaje zaświadczenie o nadaniu obywatelstwa polskiego lub wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego. Oryginały zaświadczeń przekazywane są właściwemu wojewodzie lub ministrowi spraw zagranicznych. Zaświadczenie wręcza samemu zainteresowanemu starosta lub konsul.

Kancelaria Prezydenta RP: ul. Wiejska 10, 00-902 Warszawa;
Tel. (+48 22) 695 29 00; Fax (+48 22) 695 23 52 (Kancelaria Główna);
www.prezydent.pl

SENAT RP

Senat RP jest zgodnie z postanowieniami Konstytucji RP drugą izbą parlamentu. Dodatkowo w sprawach migracyjnych w Senacie działa **Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą**. Opiekę nad Polonią i Polakami za granicą sprawuje ponadto Marszałek Senatu. Pomoc świadczona jest za pośrednictwem organizacji pozarządowych ze środków budżetowych Kancelarii Senatu. Przy Marszałku Senatu działa także **Polonijna Rada Konsultacyjna** oraz Zespół Doradców ds. migracji ekonomicznej obywateli polskich do państw członkowskich Unii Europejskiej.

Kancelaria Senatu: ul. Wiejska 6; 00-902 Warszawa;
Tel. (+48 22) 694 95 12; Fax (+48 22) 694 99 06;
e-mail: senat@nw.senat.gov.pl

URZĄD DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

Urząd do Spraw Cudzoziemców (UdSC) jest urzędem administracji Państwowej odpowiedzialnym za sprawy cudzoziemskie (w tym zwłaszcza legalizację pobytu i nadawanie statusu uchodźcy). Na czele urzędu stoi Szef, któremu podlegają jednostki organizacyjne, przede wszystkim Departament Legalizacji Pobytu i Wykazu Cudzoziemców, Departament Postępowania Uchodźczych oraz Biuro Organizacji Ośrodków dla Cudzoziemców Ubiegających się o Nadanie Statusu Uchodźcy lub Azylu. Urząd jest organem właściwym w sprawach:

- nadania statusu uchodźcy - postępowanie w sprawie nadania statusu prowadzi się przed UdSC, natomiast decyzję wydaje sam Szef urzędu. Postępowanie wszczynane jest na wniosek zainteresowanego cudzoziemca, złożony na właściwym formularzu; wniosek składany jest do Szefa Urzędu za pośrednictwem właściwego komendanta Oddziału lub placówki Straży Granicznej (Departament Postępowania Uchodźczych).
- legalizacji pobytu cudzoziemców, wydalenia cudzoziemców z terytorium RP, prowadzenia badań statystycznych w związku z pobytom cudzoziemców na terytorium RP, wydawania wiz jednolitych i współpracy z Systemem Informacji Schengen (Departament Legalizacji Pobytu i Wykazu Cudzoziemców).

- opieki nad cudzoziemcami i obsługi ośrodków dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy (Biuro Organizacji Ośrodków dla Cudzoziemców Ubiegających się o Nadanie Statusu Uchodźcy lub Azylu).

Obecnie pod nadzorem UdSC znajduje się 19 ośrodków dla uchodźców w województwach kujawsko-pomorskim, lubelskim, mazowieckim, podlaskim i śląskim. Informacje praktyczne na temat możliwości uzyskania pomocy ze strony Urzędu oraz formularze do pobrania dostępne są na stronie internetowej Urzędu: www.udsc.gov.pl

Urząd do Spraw Cudzoziemców: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa;
Tel. (+48 22) 601 74 02; Fax (+48 22) 601 74 13

Punkt przyjmowania wniosków od cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy lub azylu:
ul. Taborowa 33, Warszawa

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Departament Migracji

Zgodnie z Regulaminem (Załącznik do zarządzenia nr 6 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 czerwca 2009 r.) Departament Migracji MPiPS odpowiada za realizację polskiej polityki migracyjnej. W zakresie kwestii cudzoziemskich departament przygotowuje projekty aktów normatywnych dotyczących aktywności ekonomicznej cudzoziemców w Polsce, przygotowuje i negocjuje umowy dwustronne w zakresie przepływu pracowników, opracowuje i realizuje działania mające na celu integrację cudzoziemców w Polsce, prowadzi sprawy związane z rolą ministra jako organu II instancji w sprawach związanych z udzielaniem zezwoleń na pracę cudzoziemcom w Polsce, współpracuje z Grupą Roboczą do Spraw Migracji Komitetu ds. Zatrudnienia, Pracy i Spraw Społecznych OECD, Radą Europy, ONZ, Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (IOM) i MOP. Departament Migracji współpracuje także z ambasadami i konsulatami w sprawie udzielania informacji cudzoziemcom zainteresowanym pracą w Polsce. Departament prowadzi statystyki dotyczące zatrudniania cudzoziemców w Polsce i udostępnia je do wiadomości publicznej. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie internetowej: www.migracje.gov.pl

Departament Pomocy i Integracji Społecznej

Na mocy decyzji Rady Ministrów podmiotem odpowiedzialnym za kreowanie polityki integracyjnej na terytorium RP jest MPiPS. Zadaniem Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej jest koordynacja zadań w zakresie polityki integracyjnej. W kwestiach cudzoziemskich departament koordynuje działania dotyczące integracji cudzoziemców na terytorium RP oraz prowadzi sprawy związane z zarządzaniem Europejskim Funduszem na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich. Na stronie internetowej MPiPS można odnaleźć informacje dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom oraz wykaz organizacji pozarządowych, które zajmują się pomocą na rzecz migrantów. Opracowywany jest także wykaz najczęściej zadawanych pytań w zakresie wsparcia integracji cudzoziemców w Polsce

Sekretariat Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej:

Tel. (+48 22) 66 11 662; Fax (+48 22) 66 11 140;

e-mail: sekretariat.dps@mpips.gov.pl

URZĘDY PRACY

Wojewódzkie, miejskie i powiatowe urzędy pracy są instytucjami powołanymi w celu organizowania pośrednictwa pracy, udzielania poradnictwa zawodowego, szkolenia osób bezrobotnych, niwelowania poziomu bezrobocia i opracowywania statystyk dotyczących rynku pracy. Kwestie zatrudniania cudzoziemców na terytorium RP reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2008.69.415) oraz rozporządzenia wykonawcze.

W kwestiach zatrudniania cudzoziemców **Wojewódzki Urząd Pracy - Wydział Rynku Pracy** prowadzi monitoring oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę w oparciu o dane przesyłane co miesiąc przez **Powiatowe Urzędy Pracy**.

Miejskie i Powiatowe Urzędy Pracy rejestrują cudzoziemców przebywających legalnie na terytorium RP jako bezrobotnych.

Obywatele państw trzecich sąsiadujących z Polską (Białoruś, Mołdowa, Federacja Rosyjska, Ukraina) mogą być zatrudniani krótkoterminowo bez obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę (na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonywania

pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę). Pracodawca rejestruje oświadczenie o zamiarze zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy: ul. Okopowa 5, 20-022 Lublin

Miejski Urząd Pracy: ul. Niecała 14, 20-080 Lublin

Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie: ul. Mełgiewska 11, 20-954 Lublin

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

W zakresie spraw cudzoziemskich MSWiA koordynuje rozmaite działania:

- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jest organem pośredniczącym w procedurze nadawania obywatelstwa przez Prezydenta RP i wyrażania zgody na zrzeczenie się obywatelstwa. Minister jest także organem II stopnia w sprawach nabycia obywatelstwa przez cudzoziemca pozostającego w związku małżeńskim z obywatelem polskim (na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim);
- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wyraża zgodę na nabycie przez cudzoziemca nieruchomości na terenie RP (po konsultacji z Ministrem Obrony Narodowej lub Ministrem Rolnictwa w przypadku nieruchomości rolnych, podstawa prawna - ustawa o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców z dnia 24 marca 1920 r., Dz.U. 2005.183.1538);
- w strukturze MSWiA funkcjonuje Departament Polityki Migracyjnej, do którego zadań należy m.in. koordynowanie działań związanych z polityką migracyjną państwa, współpraca z instytucjami, ośrodkami badawczymi i organizacjami pozarządowymi w kwestiach polityki migracyjnej, przedstawianie Radzie Ministrów założeń polityki migracyjnej;
- w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji, rasizmowi i ksenofobii MSWiA odpowiedzialne jest za współpracę z **Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej**. W listopadzie 2004 r. utworzono w strukturze Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA **Zespół Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii**. Obecnie zespół funkcjonuje przy Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSWiA. Zadaniem zespołu jest prowadzenie bazy danych o zjawiskach dyskryminacji etnicznej, rasizmu i ksenofobii, sporządzanie analiz i raportów oraz monitoringu

tych zjawisk, a także podejmowanie działań na rzecz mniejszości narodowych;

- koordynacja dostosowania działań organów administracji państwowej do współpracy z **Systemem Informacyjnym Schengen (SIS)**;
- MSWiA jest podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie Funduszem Granic Zewnętrznych, Europejskim Funduszem Powrotów Imigrantów oraz Europejskim Funduszem na rzecz Uchodźców (Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:

ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa;

Tel. (+48 22) 60 115 38; Fax (+48 22) 646 36 96

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

W kompetencji Ministerstwa Spraw Zagranicznych (MSZ) leży prowadzenie polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej. MSZ utrzymuje kontakty z państwami trzecimi poprzez wydzielone strukturalnie departamenty Afryki i Bliskiego Wschodu, Ameryki, Wschodni oraz Departament Azji i Pacyfiku. W zakres zadań MSZ wchodzi także przygotowywanie umów międzynarodowych (Departament Prawno-Traktatowy) oraz utrzymywanie kontaktów z Polakami za granicą (Departament Współpracy z Polonią).

W sprawach cudzoziemskich MSZ podlega polski korpus dyplomatyczny. Jednostkami odpowiedzialnymi w tej materii są:

- **Departament Konsularny** (w kwestiach opieki konsularnej i sprawach wizowych). Ministerstwu podlegają polskie placówki dyplomatyczne i urzędy konsularne na terenie całego świata.
- **Protokół Dyplomatyczny**. Zadaniem protokołu dyplomatycznego jest ustalanie ogólnych zasad postępowania w stosunkach z partnerami zagranicznymi oraz z miejscowym (przebywającym na terytorium RP) korpusem dyplomatycznym i konsularnym.

Na stronie internetowej MSZ (www.msz.gov.pl) można znaleźć adresy przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych na terenie RP oraz spis podmiotów z którymi RP utrzymuje stosunki dyplomatyczne.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

Al. J. Ch. Szucha 23, 00-580 Warszawa

KONSULATY

Zgodnie z ustawą o Funkcjach Konsulów RP z dnia 13 lutego 1984 r. konsul jest podmiotem odpowiedzialnym za opiekę nad obywatelami polskimi przebywającymi poza terytorium RP. Funkcje konsulów są niezwykle szerokie, do najważniejszych działań w kwestiach cudzoziemskich zaliczyć należy:

- opiekę konsularną;
- pośredniczenie w wydobywaniu akt stanu cywilnego z Polski lub państwa trzeciego (należy dodatkowo wnieść opłatę za legalizację) i ewentualnym przekazaniu do kraju;
- na podstawie ustawy o obywatelstwie polskim konsul jest podmiotem, do którego składa się wniosek o stwierdzenie obywatelstwa polskiego, nabycie obywatelstwa polskiego i wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego przez Prezydenta RP;
- legalizację dokumentów urzędowych wydanych w państwie obcym przed dopuszczeniem ich do obrotu prawnego w Polsce. Legalizacja polega na potwierdzeniu przez konsula, że dokument został wydany przez właściwy organ, natomiast uwierzytelnienie to stwierdzenie autentyczności podpisu i pieczęci oraz stwierdzenie zgodności dokumentu z prawem państwa obcego. Obowiązek ten został zniesiony dla niektórych państw trzecich w wyniku podpisanych umów międzynarodowych;
- w sprawie mienia przesiedleńczego (regulowane obecnie na podst. Rozporządzenia nb Rady EWG 918/83 z dnia 28 marca 1983 r.) konsul wydaje zaświadczenie potwierdzające pobyt poza obszarem celnym Wspólnoty Europejskiej;
- ponadto konsul wydaje zaświadczenia na przywiezienie prochów i zwłok do Polski (wydanie zaświadczenia jest uzależnione od decyzji starosty lub prezydenta miasta zezwalającej na sprowadzenie prochów do Polski).

Wykaz polskich placówek dyplomatycznych i konsulatów RP dostępny jest w formie elektronicznej na stronie internetowej MSZ: www.msz.gov.pl

MINISTERSTWO FINANSÓW – SŁUŻBA CELNA

Służba Celna (SC) podlega bezpośrednio Ministrowi Finansów. Powołana została na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U.

1999.72.802). Zgodnie z art. 1 ustawy zadaniem SC jest zapewnienia zgodności z prawem przywozu towarów na obszar celny Wspólnoty Europejskiej oraz wywozu towarów z obszaru celnego Wspólnoty Europejskiej. Zadaniem SC jest ponadto kontrola przepisów prawa celnego i innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów, wymiar i pobór należności celnych, wymiar i pobór podatku z tytułu importu towarów oraz zapobieganie przestępstwom celnym.

Zgodnie z artykułem 6h ustawy, w ramach kontroli celnej, organ celny może wykonywać wszelkie czynności kontroli celnej, które uzna za stosowne według przepisów prawa celnego, w każdym miejscu znajdującym się na terytorium RP lub - jeżeli umowy międzynarodowe tak stanowią - poza nim. W wypadku towarów wprowadzanych na obszar celny Wspólnoty lub wyprowadzanych z tego obszaru przez podróżnych organ celny ma prawo ustalać tożsamość osoby, w tym kontrolować dokumenty uprawniające do przekraczania granicy państwowej, przeprowadzać rewizję celną bagażu i przeszukiwać osoby. Warto także odnotować, że SC na granicy północnej i wschodniej RP pełni funkcje kontrolne dla granic zewnętrznych UE.

Strukturalnie SC jest podzielona na Izby Celne, pod które podlegają urzędy celne i oddziały celne (np. Izba Celna w Białej Podlaskiej nadzoruje działalność trzech urzędów celnych i osiemnastu oddziałów celnych). W strukturze SC funkcjonują również laboratoria, umożliwiające zwiększenie możliwości kontrolnych SC i skuteczniejszą walkę z przestępczością.

Ministerstwo Finansów: ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa;
Tel. (+48 22) 694 55 55; e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl

Izba Celna w Białej Podlaskiej: ul. Północna 19, 21-500 Biała Podlaska

URZĄD SKARBOWY

Zatrudnienie cudzoziemca na terytorium RP podlega zgłoszeniu do Urzędu Skarbowego (US). Jeżeli cudzoziemiec nie ma Numeru Identyfikacji Podatkowej, należy najpierw wystąpić o jego nadanie. Pracodawca ma obowiązek rozliczać podatki od dochodów pracownika cudzoziemca. Jeśli cudzoziemiec jest rezydentem (osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania na terytorium RP) właściwy jest US jego miejsca zamieszkania. W przypadku nierezydenta właściwy będzie US dla nierezydentów znajdujący się na terenie danego wo-

jewództwa. Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód w Polsce, mają obowiązek dokonania rozliczeń podatkowych we właściwym urzędzie skarbowym.

Pierwszy Urząd Skarbowy w Lublinie:

ul. Sądowa 5, 20-027 Lublin

WOJEWÓDZKIE SĄDY ADMINISTRACYJNE

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. 2002.153.1270) normuje postępowanie sądowe w sprawach z zakresu kontroli działalności administracji publicznej oraz w innych sprawach, do których jego przepisy stosuje się z mocy ustaw szczególnych.

W sprawach o nadanie statusu uchodźcy (postępowanie normuje ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP), gdy decyzja Szefa UdSC jest odmowna, przysługuje cudzoziemcowi odwołanie do Rady ds. Uchodźców. Skarga na decyzję wydaną przez Radę do Spraw Uchodźców przysługuje następnie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie:

ul. Jasna 2/4; 00-013 Warszawa; Tel.: (+48 22) 553 70 00; Fax :(+48 22) 826 98 89;

e-mail: informacja@warszawa.wsa.gov.pl

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie:

ul. Marii Skłodowskiej-Curie 40, 20-029 Lublin; Tel. (+48 81) 531 07 00

STRAŻ GRANICZNA

Zgodnie z art. 1 ustawy o Straży Granicznej z dnia 12 października 1990 r. Straż Graniczna (SG) jest jednostką powołaną do ochrony granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz kontroli ruchu granicznego. Na czele SG stoi jej komendant powoływany i odwoływany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Organami terenowymi są komendanci oddziałów SG i komendanci placówek i dywizjonów SG.

Zadaniami Straży Granicznej jest:

- ochrona granicy RP oraz kontrola ruchu granicznego i zapewnianie bezpieczeństwa ruchu międzynarodowego;

- wydawanie zezwoleń na przekraczanie granicy państwowej, w tym wiz;
- zapobieganie i ściganie sprawców przestępstw i wykroczeń, zwłaszcza związanych z przekraczaniem granicy państwowej lub przemieszczaniem przez granicę państwową towarów oraz wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, jak również przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji i o ochronie dóbr kultury.

W sprawach cudzoziemskich SG jest właściwa do przyjmowania wniosków o udzielenie statusu uchodźcy, które są następnie przekazywane do UdSC. Straż Graniczna sprawuje też nadzór nad Ośrodkami Strzeżonymi.

Komenda Główna Straży Granicznej:

Al. Niepodległości 100, 02-514 Warszawa

Nadbużański Oddział Straży Granicznej: ul. Tubakowska 2, 22-100 Chełm

POLICJA

Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie

W sprawach cudzoziemskich Policja realizuje zadania przypisane jej m.in. w ustawie o Policji (Dz.U. 1990.30.179), ustawie o cudzoziemcach (Dz.U. 2006.234.1694) oraz w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (Dz.U. 2006.234.1695).

Wobec cudzoziemców Policja realizuje następujące zadania:

- Komendant Wojewódzki Policji może wydać wobec cudzoziemca decyzję zobowiązującą do opuszczenia terytorium Polski w terminie 7 dni (w ściśle określonych przypadkach określonych w ustawie o cudzoziemcach), ponadto Komendant ma możliwość wnioskowania o wydanie przez wojewodę decyzji o wydaleniu.
- Przy Komendzie Wojewódzkiej Policji działa **Zespół do walki z handlem ludźmi**. Do zadań zespołu należy m.in. monitorowanie zagrożeń (np. ofert pracy za granicą) czy współpraca z organizacjami międzynarodowymi.
- Komendant Wojewódzki Policji może powołać Pełnomocnika ds. Ochrony Praw Człowieka
- Wydział Konwojowy ma za zadanie realizację doprowadzeń cudzoziemców w celu wydalenia lub umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców.

- W Wydziale Postępowania Administracyjnych KWP w Lublinie pracuje **Zespół ds. Cudzoziemców**. Wydział przygotowuje dane o cudzoziemcach dla potrzeb postępowań prowadzonych przez Wojewodę Lubelskiego w sprawach dotyczących legalizacji pobytu, opracowuje dokumentację oraz współpracuje ze SG.

Policja jest również organem uprawnionym do kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP. Kontrola polegać może na wezwaniu do okazania dokumentu podróży, wizy, zezwolenia na osiedlenie się, zaproszenia lub środków płatniczych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu w Polsce.

Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie:

ul. Narutowicza 73, 20-019 Lublin;

Tel. (+48 81) 532 01 01; Fax. (+48 81) 535 46 24; www.kwp.lublin.pl

URZĘDY STANU CYWILNEGO

Ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego (p.a.s.c.) z dnia 29 września 1986 r. (Dz.U. 2004.161.1688) stanowi, że Urzędy Stanu Cywilnego (USC) dokonują rejestracji stanu cywilnego osób w formie aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu.

Dziecko cudzoziemca urodzone na terytorium RP musi być zarejestrowane w USC w ciągu 14 dni od urodzenia (analogicznie do sytuacji obywateli polskich). Akt urodzenia dziecka wystawiany jest na podstawie zgłoszenia ze szpitala. Gdy rodzice dziecka nie są małżeństwem, uznanie dziecka przez ojca następuje przed kierownikiem USC.

Zawarcie małżeństwa przez cudzoziemca na terytorium następuje w USC. Jednak na podstawie art. 56 ustawy p.a.s.c. cudzoziemiec jest zobowiązany złożyć kierownikowi urzędu dokument stwierdzający, że zgodnie z prawem właściwym może zawrzeć związek małżeński. W określonych sytuacjach sąd rejonowy może zwolnić cudzoziemca od obowiązku przedstawienia takiego dokumentu z kraju pochodzenia.

Zgłoszenie śmierci cudzoziemca powinno nastąpić 3 dni od zgonu. Akt zgonu cudzoziemca na podstawie karty zgonu wystawiany jest w USC właściwym ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca na terytorium RP.

Urząd Stanu Cywilnego:

ul. Leszczyńskiego 20, 20-069 Lublin; Tel. (+48 81) 466 15 05

URZĄD WOJEWÓDZKI

Na terenie województwa lubelskiego w sprawach cudzoziemskich właściwy jest Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. Wydziały cudzoziemskie urzędów wojewódzkich realizują zadania wynikające z ustawy o obywatelstwie polskim z dnia 15 lutego 1962 r. (Dz.U. 1962.10.49).

Wojewoda jest organem właściwym do przekazywania wniosków otrzymanych od starosty o nadanie obywatelstwa i wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego przez Prezydenta RP, do Kancelarii Prezydenta. Ponadto za obywatela RP może być uznany przez wojewodę cudzoziemiec bezpieczeństwa, o ile przebywa na terytorium RP co najmniej 5 lat na podstawie zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE. Cudzoziemiec, który pozostaje w związku małżeńskim z obywatelem polskim może na podstawie art. 10 ustawy o obywatelstwie polskim, spełniając ustawowe warunki, złożyć oświadczenie do właściwego miejscowo wojewody i uzyskać w drodze decyzji obywatelstwo polskie. Wojewoda jest także organem właściwym do wydania decyzji w sprawie nabycia obywatelstwa przez cudzoziemca, który utracił je w dzieciństwie. Dodatkowo wojewoda ma kompetencje w zakresie wydania decyzji przywracającej utracone obywatelstwo polskie w wyniku małżeństwa z obcokrajowcem (tzw. re-integracja).

Wydziały spraw cudzoziemskich realizują także zadania wynikające z ustawy o repatriacji z dnia 9 listopada 2009 r. (Dz.U. 2000.106.1018). Wojewoda jest organem właściwym do uznania repatrianta za obywatela polskiego. Wydziały prowadzą również współpracę z placówkami konsularnymi w zakresie spraw obywatelskich i repatriacji.

Wojewoda jest organem właściwym do wydawania decyzji związanych z legalizacją pobytu cudzoziemców na terytorium RP (wydaje wizeny pobytowe, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, na osiedlenie się, decyzje o wydaleniu, udziela zgody na pobyt tolerowany). Wydziały prowadzą kontrolę legalności pobytu cudzoziemców, rejestry zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony, osiedlenie się oraz ewidencję zaproszeń oraz statystyki.

Wojewoda jest organem wydającym zezwolenie na pracę cudzoziemca na terytorium RP na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. Dodatkowo Wydziały Spraw Społecznych Urzędów Wojewódzkich prowadzą działania mające na celu integrację cudzoziemców.

Lubelski Urząd Wojewódzki

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców:
ul. Północna 3, 20-064 Lublin; Tel. (+48 81) 747 74 00;
e-mail: wsoc@lublin.uw.gov.pl

Wydział Polityki Społecznej:
ul. Spokojna 4, 20-914 Lublin; Tel. (+48 81) 742 45 52

**BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA
I WYMIANY MIĘDZYNARODOWEJ**

Biuro jest jednostką podległą ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i jest krajowym ośrodkiem ENIC (European Network of National Information Centres for academic recognition and mobility - Europejska Sieć Krajowych Ośrodków Informacyjnych na temat mobilności akademickiej i uznawalności) / NARIC (National Academic Recognition and Information Centre - Narodowe Centrum Uznawalności i Informacji). Biuro potwierdza równoważność dyplomów uzyskanych na uczelniach zagranicznych. Stopnie naukowe uzyskane za granicą także są potwierdzane za pośrednictwem Biura Uznawalności. Biuro koordynuje także rekrutacje cudzoziemców na studia i staże w Polsce.

Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej:
ul. Ogrodowa 28/30, 00-896 Warszawa;
Tel.(+48 22) 826 74 34; Fax: (+48 22) 826 28 23

KURATORIA

Kuratoria oświaty są jednostkami administracji rządowej w województwie. Kuratorzy pełnią nadzór nad oświatą na terenie danego województwa. Funkcjonowanie i organizację systemu oświatowego na terytorium RP reguluje ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991.95.425). Cudzoziemcy w Polsce mają dostęp do szkolnictwa na takich samych zasadach jak obywatele polscy, jednak od poziomu gimnazjalnego nauka jest odpłatna bądź możliwe jest uzyskanie stypendium. Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 2001 r. (Dz.U. 2001.131.1458) dyrektor szkoły jest podmiotem kwalifikującym ucznia ob-

cokrajowca do odpowiedniej klasy. Kurator Oświaty w danym województwie jest organem właściwym do nostryfikacji świadectwa szkolnego uzyskanego za granicą. Informacje na temat wymogu nostryfikacji można uzyskać we właściwym kuratorium. Kuratorium Lubelskie posiada oddziały zamiejscowe w Zamościu, Białej Podlaskiej i Chełmie.

Kuratorium Oświaty w Lublinie:

ul. 3 Maja 6, 20-078 Lublin; Tel. (+48 81) 538 52 00

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Lublinie jest jednostką organizacyjną realizującą w sposób zintegrowany ustawowe zadania Miasta Lublin w zakresie pomocy społecznej. Celem MOPR jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pracownicy Ośrodka wspierają rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiają im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmują działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zadania MOPR określają przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz przepisy innych ustaw. Z pomocy społecznej skorzystać mogą:

1. Cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium RP:
 - a) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub w związku z uzyskaniem w RP statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
 - b) na podstawie zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego.
2. Cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium RP, obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium RP.

3. Osoby posiadające obywatelstwo polskie mające miejsce zamieszkania i przebywające na terytorium RP.
4. Ponadto prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 5 oraz art. 53 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, a także w innych przypadkach wymienionych w ustawie. W celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i majątkowej pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny.

Z pomocy społecznej można uzyskać wsparcie w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Ponadto MOPR w Lublinie zajmuje się ustaleniem, przyznawaniem i wypłatą zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku, jak również przyznawaniem i wypłatą świadczeń opiekuńczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie:

ul. Grodzka 7, 20-112 Lublin; Tel. (+48 81) 466 53 00; Fax (+48 81) 466 53 01

Sekcja ds. pomocy cudzoziemcom, kombatantom i repatriantom:

ul. Unii Lubelskiej 15, Lublin; Tel. (+48 81) 532 20 12

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

UNHCR - BIURO WYSOKIEGO KOMISARZA NZ DO SPRAW UCHODźCÓW

Siedzibą powołanej w 1951 r. agendy ONZ jest Genewa, zaś biurem kieruje każdorazowo Wysoki Komisarz. Obecnie UNHCR działa w ponad 120 krajach. UNHCR pomaga przede wszystkim uchodźcom, pomoc ma charakter humanitarny i apolityczny. Swoje cele realizuje przez działania na szczeblu krajowym poprzez nakłanianie rządów państw do przystępowania do konwencji międzynarodowych, ponadto koordynuje pomoc udzielaną uchodźcom, monitoruje przestrzeganie ich praw, współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz wspiera reintegrację uchodźców po powrocie do ojczyzny. Działania finansowane są prawie w całości z dobrowolnych składek wpłacanych przez poszczególne Państwa oraz z dotacji ONZ.

Biuro UNHCR w Polsce:

Al. Szucha 13/15 lok. 17, 00-580 Warszawa;
Tel. (+48 22) 628 69 30; Fax (+48 22) 625 61 24;
e-mail: polwa@unhcr.org

IOM – INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) z siedzibą w Genewie została założona w 1951 r. i jest obecnie główną organizacją międzyrządową zajmującą się migracjami. Obecnie IOM zrzesza rządy 125 krajów. Celem działalności IOM jest promowanie uporządkowanej migracji z poszanowaniem

praw człowieka i intencją dobra wspólnego. Szczególną troską IOM otacza uchodźców w czasie i po zakończeniu wydarzeń kryzysowych. Organizacja wykonuje także analizy i badania naukowe, których celem jest dostarczanie informacji na temat bieżących tendencji w ruchach migracyjnych. Ponadto IOM organizuje programy szkoleniowe dla administracji rządowej i swoich partnerów, a także konsultacje międzyrządowe.

Biuro IOM w Warszawie realizuje projekty w zakresie pomocy w dobrowolnym powrocie. Program jest skierowany do osób, które zrezygnowały z ubiegania się o status uchodźcy w Polsce. W ramach oferowanej pomocy IOM zapewnia dostęp do informacji na temat realnej sytuacji w kraju powrotu, organizację wyjazdu, zakup biletów, doradztwo reintegracyjne oraz możliwość uzyskania środków na szkolenie zawodowe lub rozpoczęcie działalności gospodarczej w swoim kraju.

IOM Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji:

ul. Mariensztat 8, 00-302 Warszawa;

Tel. (+48 22) 538 91 03; Fax (+48 22) 538 91 40;

e-mail: iomwarsaw@iom.int

AGENCJA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Agencja Praw Podstawowych działa od 2007 r. Jej siedzibą jest Wiedeń. Agencja powstała z przekształcenia Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii. Głównym zadaniem Agencji jest zbieranie i analiza danych z zakresu przestrzegania praw podstawowych. Agencja służy pomocą państwom członkowskim przy sporządzaniu ekspertyz i raportów.

Celem działań Agencji jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy podmiotami zajmującymi się ochroną praw podstawowych (Platforma Praw Podstawowych). Publikacje, raporty i newslettery Agencji dostępne są na stronie internetowej: www.fra.europa.eu

Poza strukturą organizacyjną agencji, działają tzw. Krajowi Urzędnicy Łącznikowi, którzy zapewnić mają ścisły kontakt agencji z danym Państwem Członkowskim. W Polsce urzędnikiem łącznikowym jest p. Inga Rudecka, główny specjalista w Departamencie Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej MSWiA.

European Union Agency for Fundamental Rights:

Schwarzenbergplatz 11, 1040 Wien, Austria;

Tel: (+431) 580 3060; Fax: (+431) 580 30699;

e-mail: information@fra.europa.eu

**ICMPD – INTERNATIONAL CENTRE FOR MIGRATION
POLICY DEVELOPMENT MIĘDZYNARODOWY
OŚRODEK ROZWOJU POLITYKI MIGRACYJNEJ**

Ośrodek z siedzibą w Wiedniu jest instytucją utworzona w 1993 r. z inicjatywy Austrii i Szwajcarii. Główną funkcją Ośrodka jest tworzenie mechanizmów wsparcia dla nieformalnych konsultacji w dziedzinie polityki migracyjnej oraz sporządzanie ekspertyz dla potrzeb współpracy międzynarodowej z zakresu polityki azylowej.

Obecnie ICMPD posiada status organizacji międzynarodowej – członkostwo w niej zadeklarowało 11 państw: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Węgry, Polska, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Szwajcaria. Zadaniem Ośrodka jest analiza aktualnych oraz przewidywanie przyszłych ruchów migracyjnych oraz badanie sytuacji w krajach, gdzie napływ imigrantów jest najwyższy. Efektem podejmowanym działań ma być lepsze rozpoznawanie i kontrola ruchów migracyjnych.

Dzięki działaniom Ośrodka możliwe jest opracowywanie i wdrażanie długoterminowych strategii mających na celu uaktywnienie metod wczesnego ostrzegania, harmonizację środków kontroli wjazdu oraz koordynację metod postępowania wobec cudzoziemców i uchodźców

Organizacja działań ICMPD opiera się na strukturze trójfilarowej, na którą składają się:

- dialog i współpraca międzynarodowa;
- wsparcie instytucjonalne - działania zmierzające do stworzenia dobrego zarządzania migracją. Ośrodek realizuje szkolenia i programy rozwoju instytucjonalnego oraz wspiera rządy państw członkowskich oraz ich administrację w jej działaniach na rzecz migrantów. Jednocześnie ICMPD wspiera reformę prawa w zakresie polityki azylowej, wizowej, zwalczania handlu ludźmi i zintegrowanego zarządzania granicami;

- badania i dokumentacja - ICMPD prowadzi badania i studia w dziedzinie polityki migracyjnej, prowadząc jednocześnie wyspecjalizowaną bibliotekę migracyjną.

W ramach strony **www.icmpd.org** funkcjonuje serwis na temat zwalczania handlu ludźmi **www.antitraficking.net**. Platforma ma być miejscem wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zwalczania tego typu przestępczości.

International Centre for Migration Policy Development:
Gonzagagasse 1, 5th floor; 1010-Vienna, Austria; www.icmpd.org

SZKOŁY WYŻSZE

BIURA WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ LUBELSKICH UCZELNI

Lublin jest miastem akademickim. Od 1918 r. istnieje Katolicki Uniwersytet Lubelski, który w 2004 roku przyjął imię swojego długoletniego Profesora, Jana Pawła II. Poza tym prywatnym (jednak posiadającym pełnię praw szkoły publicznej), rozpoznawanym w Polsce i na świecie Uniwersytetem w Lublinie po II wojnie światowej zostały założone państwowe szkoły wyższe: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (największa lubelska uczelnia z szeroką ofertą dydaktyczną), Uniwersytet Medyczny (oferujący studia medyczne w języku angielskim, bardzo popularne wśród studentów z Europy, Stanów Zjednoczonych i Azji) Politechnika Lubelska oraz Uniwersytet Przyrodniczy.

W Lublinie w ostatnim dwudziestolecu powstało również kilka szkół wyższych niepaństwowych, które coraz lepiej przygotowują studentów, zwłaszcza w ramach kształcenia na poziomie licencjackim. Poniżej zamieszczamy dane Kontaktowe biur współpracy z zagranicą:

Biuro Współpracy z Zagranicą KUL:

Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin, pok. 203 GG; Tel. (+48 81) 445 41 05;
e-mail: dwz@kul.pl

Uniwersytet Medyczny w Lublinie, II Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym:

Al. Raławickie 1, 20-059 Lublin;
Tel. (+48 81) 528 89 37

Biuro Współpracy z Zagranicą i Badań Naukowych Politechniki Lubelskiej:

ul. Nadbystrzycka 38 D, 20-618 Lublin;
Fax: (+48 81) 538 47 92

Dział Współpracy z Zagranicą i Koordynacji Międzynarodowej UMCS:
Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin

**Biuro Wymiany Międzynarodowej
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie:**
ul. Akademicka 15, 20-950 Lublin

SZKOŁA JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ KATOLICKIEGO UNIwersytetu LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II

Szkoła Języka i Kultury Polskiej działa przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Szkoła utworzona została 35 lat temu, zaś celem jej działalności jest prowadzenie kursów dla obcokrajowców pragnących nauczyć się języka i bliżej poznać kulturę Polski. Szkoła jest jedną z najstarszych tego typu placówek w Polsce, zaś o wysokim poziomie merytorycznym prowadzonych w niej zajęć decydują zdobyte doświadczenie i kadra uniwersytecka współpracująca ze szkołą. Kursy językowe prowadzone są przez placówkę całorocznie, choć oczywiście najwięcej studentów przyjeżdża w okresie letnim. Łącznie w ciągu całego roku w różnych programach Szkoły bierze udział około 270 osób.

Z kursów poza przedstawicielami Polonii, korzystają dyplomaci, naukowcy, studenci, biznesmeni, nie brak także hobbystów i pasjonatów. Słuchacze szkoły rekrutują się z rozmaitych krajów, poczynając od krajów członkowskich UE, poprzez Federację Rosyjską, Japonię, czy Stany Zjednoczone. Szkołę cechuje wysoki poziom merytoryczny i różnorodność w zakresie prowadzonych zajęć. Poza typowymi kursami językowymi organizowane są programy dla odbiorców o określonych z góry potrzebach i zainteresowaniach, jak np. kurs o rozwoju demokracji po 1989 roku czy kurs o kulturze i języku dla uchodźców i imigrantów. Ostatnio szkoła zorganizowała kurs o Holocauście dla obywateli Stanów Zjednoczonych. Ponadto w ofercie programowej znajdują się unikalne wykłady wygłaszane przez wybitnych specjalistów i imprezy towarzyszące. Z całą pewnością uczestnictwo w zajęciach prowadzonych przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej jest szansą na głęboką i skuteczną integrację obywateli z różnych państw, kultur i środowisk.

Szkoła Języka i Kultury Polskiej KUL:
Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin:
www.kul.pl/school; e-mail: polski@kul.pl

**CENTRUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ
DLA POLONII I CUDZOZIEMCÓW UNIWERSYTETU
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE**

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców powstało w 1991 r., jednak Uniwersytet prowadził działalność oświatowo-kulturalną już od roku 1975, kiedy utworzono Polonijne Centrum Kulturalno-Oświatowe. Od 1981 r. działało przy UMCS Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców. Obie jednostki połączono ostatecznie w 1991 r. Centrum prowadzi działalność w zakresie kształcenia osób mieszkających za granicą, wydawania podręczników i skryptów oraz prowadzenia badań naukowych nad kulturą i językiem polskim. W okresie letnim Centrum organizuje kursy języka polskiego, ponadto w ofercie edukacyjnej znajdują się m.in. roczne kursy przygotowawcze na studia wyższe w Polsce, trzyletnie studia na kierunku filologia polska dla cudzoziemców oraz studia podyplomowe dla cudzoziemców.

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS
ul. Weteranów 18, 20-038 Lublin;
www.cjkip.umcs.lublin.pl; e-mail: polonia@poczta.umcs.lublin.pl

**EUROPEJSKIE KOLEGIUM
POLSKICH I UKRAIŃSKICH UNIWERSYTETÓW**

Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów powstało w grudniu 2000 r. Uniwersytetami-założycielami Kolegium były: po stronie polskiej UMCS i KUL, a po stronie ukraińskiej Narodowy Uniwersytet im. T. Szewczenki w Kijowie, Narodowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie oraz Narodowy Uniwersytet „Akademia Kijowsko-Mohylańska”. Celem działalności Kolegium jest kształtowanie świadomości europejskiej Polaków i Ukraińców oraz wprowadzenie problematyki Europy Środkowo-Wschodniej do badań naukowych. W Kolegium studia odbywają doktoranci, którzy dodatkowo przygotowują swoje rozprawy doktorskie na innych Uniwersytetach, w zakresie ekonomii, prawa, historii, językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, filozofii, socjologii, politologii, stosunków międzynarodowych, pedagogiki i psychologii. Kolegium prowadzi także wykłady otwarte oraz publikuje „Rocznik EKPiU”.

EKPiU: ul. Marii Curie-Skłodowskiej 5, 20-029 Lublin;
Tel./Fax (+48 81) 537 64 61; www.ekpu.lublin.pl; e-mail: ekpu@ekpu.lublin.pl

WYŻSZA SZKOŁA STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ W CHEŁMIE

Szkoła jest utworzoną w 2004 r. uczelnią niepubliczną. Misją Uczelni jest przekazywanie wiedzy, poszukiwanie prawdy, formowanie umysłów młodzieży w duchu odpowiedzialności za przyszłość jednostki w ujęciu lokalnym, regionalnym i globalnym. Czuąc się odpowiedzialną za budowanie nowoczesnego społeczeństwa europejskiego, Uczelnia podejmuje nowe wyzwania poprzez wysoką jakość kształcenia i przedstawia właściwą ofertę edukacyjną, która jest wrażliwa na zmieniające się wymogi rynku pracy.

Istotnym atutem Uczelni jest jej położenie w obszarze przygranicznym. Szkoła aktywnie uczestniczy w procesie współpracy międzynarodowej i transgranicznej z Ukrainą i Białorusią. Służą temu m.in. umowy o współpracy ze Stowarzyszeniem Samorządów Euroregionu Bug oraz uczelniami na Ukrainie - z Narodowym Uniwersytetem Wołyńskim w Łucku i Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu.

Uczelnia ma bogate doświadczenie w kształceniu studentów z zagranicy, zwłaszcza z Ukrainy. Studentom tym Uczelnia gwarantuje identyczne prawa jakie posiadają studenci z Polski. Zatrudnionych jest również kilku pracowników naukowych z Ukrainy.

Uczelnia przyjmując rolę Partnera w „Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów” aktywnie włącza się w nurt przedsięwzięć realizowanych przez różnorodne podmioty i instytucje zajmujące się cudzoziemcami i ich integracją na terenie naszego województwa.

WSSMiKS w Chełmie: ul. Hrubieszowska 102, 22-100 Chełm;

Tel. (+48 82) 560 31 01; Fax (+48 82) 560 31 11;

www.wssm.pl; e-mail: poczta@wssm.pl

INSTYTUCJE POZARZĄDOWE I LOKALNI PARTNERZY SIECI

FUNDACJA INSTYTUT NA RZECZ PAŃSTWA PRAWA

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa jest organizacją pozarządową utworzoną przez polskich i amerykańskich prawników związanych z Wydziałem Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Powstała na przełomie 2001 i 2002 r. w celu wspierania inicjatyw zmierzających do podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa, promowania prawa europejskiego i idei integracji europejskiej, działania na rzecz ochrony praw człowieka. Misją Instytutu na rzecz Państwa Prawa jest podejmowanie działań prowadzących do pełniejszej realizacji zasady państwa prawnego zawartej w art. 2 Konstytucji RP. Od początku swej działalności Fundacja podejmowała także działania na rzecz ochrony praw cudzoziemców.

Fundacja zatrudnia kilkunastu prawników zajmujących się pomocą prawną skierowaną do osób ubogich i cudzoziemców. Poradnictwo prawne dla cudzoziemców realizowane jest w dwóch programach: uchodźczym i migracyjnym. Program poradnictwa prawnego dla uchodźców istnieje w Fundacji od 2004 r. Powstał dzięki wsparciu UNHCR. Obecnie Fundacja realizuje projekt „Prawnicy na rzecz Uchodźców IV” współfinansowany z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz budżetu państwa. W ramach programu prawnicy udzielają indywidualnej i bezpłatnej pomocy prawnej (w j. rosyjskim, angielskim lub polskim) osobom ubiegającym się o nadanie statusu uchodźcy jak i posiadającym status uchodźcy albo objętym ochroną uzupełniającą. Występują ponadto jako pełnomocnicy przed UdSC oraz przed Radą do Spraw Uchodźców, a także przed innymi organami administracji publicznej. Uczestniczą w wywiadach statusowych, przygotowują wszelkie pisma procesowe, wnioski dowodowe, odwołania od negatywnych decyzji, skargi do WSA.

Poradnictwo prawne i integracyjne dla migrantów nie będących uchodźcami rozwinięte zostało w pełni w roku 2009 dzięki projektowi „Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie”, finansowanemu z Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżetu państwa.

Działania pracowników i wolontariuszy Fundacji koncentrują się przede wszystkim na prowadzeniu poradnictwa prawno-społecznego. Imigranci są informowani o podstawowych aspektach egzystencji w Polsce. Prawnik oraz doradca integracyjny udzielają porad i informacji prawnych na temat poszukiwania i podjęcia pracy, możliwości zdobycia odpowiednich kwalifikacji zawodowych, kwestii uzyskiwania zezwolenia na pracę, zakładania działalności gospodarczej, zabezpieczenia socjalnego, edukacji, opieki zdrowotnej oraz przemieszczania się na terytorium UE. Jednym z działań prowadzonych przez Fundację jest również prowadzenie zajęć z języka polskiego dla cudzoziemców.

Działania programu są kierowane także do potencjalnych imigrantów, którzy mogą lub zamierzają przybyć do Polski (w tym również posiadaczy Karty Polaka lub repatriantów).

Dzięki swoim długoletnim doświadczeniom w pracy z cudzoziemcami Fundacja została administratorem „Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów”. Celem Sieci jest stworzenie instytucjonalnego wsparcia dla podmiotów i osób zajmujących się sprawami cudzoziemców na terenie regionu lubelskiego. Poprzez podjęte działania Fundacja dąży do wzmocnienia i rozwoju współpracy pomiędzy poszczególnymi członkami Sieci oraz skoordynowania zadań wykonywanych przez zrzeszone w sieci instytucje. Długoterminowym celem ma być natomiast integracja i poprawa sytuacji migrantów na terenie Lubelszczyzny. Zakres działalności poszczególnych członków Sieci na rzecz cudzoziemców prezentuje niniejszy podręcznik.

Fundacja stworzyła listę mailingową i redaguje *newsletter* poświęcony zmianom w prawie oraz sytuacji cudzoziemców na Lubelszczyźnie, który rozsyłany jest członkom sieci. Założony został także specjalny serwis internetowy dotyczący tematyki projektu: www.migrant.lublin.pl

W siedzibie Fundacji dla wszystkich zainteresowanych problematyką migracyjną dostępny jest zbiór publikacji dotyczących problematyki uchodźstwa i migracji. Zasoby **Biblioteki Migracyjnej** są systematycznie poszerzane i już w chwili obecnej jest to prawdopodobnie najzasobniejszy zbiór literatury migracyjnej w regionie lubelskim.

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa:

ul. Chopina 14/70, 20-023 Lublin; Tel./Fax (+48 81) 532 40 69;

www.fipp.org.pl; www.migrant.lublin.pl;

e-mail: migrant@fipp.org.pl

CENTRUM POMOCY MIGRANTOM I UCHODŹCOM CARITAS ARCHIDIECEZJI LUBELSKIEJ

Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Lubelskiej to specjalistyczna placówka, powołana w 1994 r., by służyć pomocą i wsparciem cudzoziemcom przebywającym w naszym kraju. Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom (CPMiU) oferuje bezpłatną, profesjonalną pomoc wszystkim cudzoziemcom, przebywającym w Polsce bez względu na ich status prawny i społeczny, rasę, narodowość czy wyznawaną religię. Pracownicy Centrum to osoby z wieloletnim doświadczeniem, pracujący z migrantami i uchodźcami zarówno w Lublinie, jak i w Ośrodkach w Łukowie, Leonowie, Lubyczy Królewskiej. Ponadto Centra Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas działają w Białymstoku, Zgorzelcu, Słubicach oraz w Białej Podlaskiej.

W szczególności opieką CPMiU w Lublinie objęte są: osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy; osoby posiadające zgodę na pobyt tolerowany, ochronę uzupełniającą; uznani uchodźcy; migranci; repatrianci.

Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Lubelskiej oferuje pomoc cudzoziemcom w następujących dziedzinach:

- poradnictwo socjalne: wspieranie procesów integracyjnych; udzielanie pomocy materialnej; pomoc w dostępie do szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego; pomoc w poszukiwaniu mieszkań i pracy; programy informacji społecznej; zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży; pomoc w nauce języka polskiego; sporządzenie pism i podań, wypełnianie formularzy.
- poradnictwo psychologiczne: diagnoza problemów emocjonalnych i psychologicznych szczególnie pod kątem zaburzeń lękowych, reakcji na ciężki stres i zaburzeń adaptacyjnych (związanych z szokiem kulturowym, przeżywaniem żałoby); terapia indywidualna i grupowa; konsultacje i warsztaty z zakresu różnic kulturowych, komunikacji międzykulturowej; pomoc dzieciom cudzoziemców, uczęszczających do polskich szkół; profilaktyka problemowa w tym profilaktyka uzależnień dzieci, młodzieży i dorosłych;

wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny cudzoziemca; opieka nad kobietami i dziećmi; wsparcie duchowe.

- poradnictwo i pomoc prawna.

CPMiU - Caritas Archidiecezji Lubelskiej:

ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2, 20-950 Lublin;

Tel./Fax (+48 81) 743 71 86;

e-mail: migranci-lublin@caritas.pl

CENTRUM WOŁONTARIATU W LUBLINIE

Centrum Wolontariatu (CW) w Lublinie istnieje od 2000 r., jest stowarzyszeniem zajmującym się kompleksowo problematyką wolontariatu i grupami narażonymi lub wykluczonymi społecznie. W ciągu 9 lat za pośrednictwem CW pracę wolontariacką podjęło ponad 7000 osób. Ochotnicy pracują w blisko 100 placówkach i organizacjach. CW jest miejscem szkoleń - warsztatów przygotowujących ochotników do pracy w charakterze wolontariuszy i pomocy przy realizacji projektów socjalnych. Centrum ma międzynarodowe doświadczenia - współpracuje z organizacjami z krajów UE, Afryki i innych kontynentów, prowadzi projekty misyjne. W zakresie pozyskiwania i szkolenia wolontariuszy i realizacji innowacyjnych programów jest jednym z najprężniej działających Centrów Wolontariatu w Polsce. Za pośrednictwem CW w ostatnim roku pracę podjęło blisko 1000 osób, a 540 wolontariuszy pracuje w ramach tematycznych programów organizacji.

Wśród programów Centrum jest „Pomoc Uchodźcom” - wsparcie i integracja uchodźców i osób przebywających w Ośrodku dla Cudzoziemców w Lublinie, prowadzenie świetlicy integracyjnej, w której w roku akademickim od poniedziałku do piątku 60 wolontariuszy prowadzi zajęcia z j. polskiego metodą zabawy dla dzieci, korepetycje, a dorosłym uchodźcom tłumaczą zagadnienia związane z kulturą, historią i tradycją Polski. Od sierpnia 2008 r. wolontariusze prowadzą zespół kultury czeczeńskiej „Gwiazdy Czeczenii” prezentujący mieszkańcom Lublina i regionu taniec i kulturę uchodźców z Czeczenii. CW zorganizowało imprezy promocyjne, integracyjne, Galę Wolontariatu, Lubelską Wioskę Wielokulturową oraz Wielokulturową Imprezę Plenerową, podczas której prezentowali się uchodźcy i cudzoziemcy zamieszkujący na terenie Lublina i regionu.

W biurze Centrum Wolontariatu cudzoziemcy mogą skorzystać z pomocy wolontariuszy w szukaniu mieszkań, wizyty w urzędach, szpitalach, podczas spotkań z polskimi pracodawcami i in.

Organizacja wypracowała modelowe rozwiązania dla wolontariatu w pracy z uchodźcami, które upowszechniała w Polsce i za granicą (m.in. Włochy, Norwegia, Hiszpania, Parlament Europejski). Za realizację projektu CW dwukrotnie nagrodzone zostało przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i Fundację „Fundusz Współpracy”. Działania zyskały uznanie MPiPS i UdSC.

Od kwietnia 2009 r. CW realizuje projekt „Bo byłem przybyszem... - kampania społeczna” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich, budżetu państwa i środków własnych Centrum. Celem projektu jest budowanie dialogu międzykulturowego, edukacja obywateli w kwestii imigrantów i ich kultury, dotarcie do społeczeństwa przyjmującego z informacjami dotyczącymi praw obywateli państw trzecich w Polsce i UE oraz poznanie kultur i religii. W ramach projektu zaplanowano festyn plenerowy; zajęcia z edukacji międzykulturowej w środowisku akademickim i w szkołach; dwie edycje kampanii billboardowej; emisja spotów reklamowych w Telewizji Polskiej Oddział w Lublinie; audycje radiowe; film metodyczny.

Cudzoziemcy mogą włączać się w działania podejmowane przez Centrum Wolontariatu i Centrum Duszpasterstwa Młodzieży w ramach programów i działań wolontarystycznych.

Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu:

ul. Jezuicka 4/5, 20-113 Lublin; Tel./Fax (+48 81) 532 45 45;
www.wolontariat.org.pl/lublin; e-mail: lublin@wolontariat.org.pl

**SEKCJA UCHODŹCZA UNIWERSYTECKIEJ
PORADNI PRAWNEJ KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU
LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II**

Głównym założeniem oraz celem działania Sekcji Uchodźczej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej KUL jest udzielanie przez studentów prawa, pod nadzorem i opieką merytoryczną pracownika naukowego Wydziału Prawa KUL pomocy osobom starającym się o uzyskanie statusu uchodźcy w Polsce. Sekcja podjęła efektywną współpracę ze studentami wolontariuszami filologii słowiańskiej, dzięki której pojawiły się większe możliwości w zakresie in-

formowania uchodźców i cudzoziemców w języku dla niech zrozumiałym, o ich prawach i obowiązkach na terenie RP. Zajęcia kliniczne mają na celu zapoznanie z teorią oraz nabycie praktyki w zakresie świadczenia pomocy prawnej uchodźcom. Studenci w ramach kliniki mają pod swoją opieką jeden ze zlokalizowanych na Lubelszczyźnie ośrodków dla cudzoziemców (w Łukowie). Udzielają tam porad prawnych cudzoziemcom będącym w procedurze uchodźczej, sporządzają odwołania od decyzji Szefa UdSC, przygotowują skargi do WSA w sprawach uchodźczych oraz wnioski o świadczenia socjalne z PCPR-u. Sekcja uchodźcza UPP KUL współpracuje z Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa, w której studenci odbywają praktyki i staże, a także często kontynuują pracę z uchodźcami po zakończeniu studiów. W ramach działalności edukacyjnej Poradnia Prawna KUL zorganizowała wystawę plakatów z kolekcji Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, oraz prowadzili szkolenia antydyskryminacyjne w szkołach, do których uczęszczają dzieci uchodźców.

Sekcja Uchodźcza UPP KUL: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin;
e-mail: upp_kul@kul.pl

STOWARZYSZENIE HOMO FABER

Stowarzyszenie powstało w 2004 r., zaś głównym obszarem pracy stowarzyszenia są działania z zakresu praw człowieka, inicjatyw antydyskryminacyjnych, obywatelskich i kulturalnych. Wśród zrealizowanych przedsięwzięć trzeba wspomnieć o projekcie „Lublin is friendly”, pilotażowej inicjatywie Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lublin i Stowarzyszenia Homo Faber zrealizowanej w ramach programu Miasto Wielokulturowe, wspólnej inicjatywy Rady Europy i Komisji Europejskiej. Celem projektu było dotarciu do studentów zagranicznych lubelskich uczelni i spytanie ich o poziom zadowolenia z życia i studiowania w Lublinie oraz uczestnictwo w lubelskich wydarzeniach kulturalnych. Efektem przeprowadzonych ankiet jest raport, opublikowany w maju 2009 r. i dostępny już w Bibliotece Migracyjnej Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów. Stowarzyszenie jest również partnerem w projekcie „Obcy? Zbliżenia” realizowanym wraz ze Stowarzyszeniem „Dla Ziemi” oraz przy współpracy UdsC. Celem projektu jest pomoc w integracji obywateli Czczeni i przebywających na Lubelszczyźnie. W ramach projektu prowadzone są zajęcia dla dzieci czeczeńskich oraz warsztaty artystyczne i dotyczące tematyki praw człowieka. Końcowym efektem działań ma być skuteczna integracja beneficjentów z kulturą i społecznością polską.

Od 1 lipca 2009 r. Stowarzyszenie Homo Faber realizuje projekt „Witamy w Lublinie”. Celem projektu jest ułatwienie integracji cudzoziemcom - studentom, którzy na miejsce swojego zamieszkania wybrali Lublin.

Stowarzyszenie Homo Faber: ul. Narutowicza 41/4a, 20-016 Lublin;
Tel. (+48 81) 534 94 06; www.hf.org.pl; e-mail: info@hf.org.pl

FRCONSULTING

Firma FRConsulting specjalizuje się w usługach prawno-administracyjnych dla cudzoziemców przebywających na terytorium RP, pomagając w uzyskaniu oficjalnych zezwoleń i dokumentów oraz reprezentuje klienta przed polskimi urzędami i innymi instytucjami. FRC zajmuje się także obsługą prawno-administracyjną firm prowadzonych przez cudzoziemców i zatrudniających cudzoziemców.

FRConsulting chętnie angażuje się działania niekomercyjne na rzecz problemów uchodźczych. We współpracy z La Stradą Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, FRC bierze udział w zwalczaniu i zapobieganiu handlowi ludźmi w Polsce. Z wielkim zaangażowaniem bierze udział w projekcie „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów”. Działanie w ramach projektu to dla FRConsulting doskonała okazja do spotkań z ludźmi, którzy zajmują się różnymi aspektami imigracji w Polsce.

FRConsulting: ul. Świętoduska 10/3a, 20-082 Lublin;
Tel. (+48) 504 920 521; Fax (+48 81) 463 47 33;
www.frconsulting.pl; e-mail: biuro@frconsulting.pl

ZWIĄZEK TRANSGRANICZNY EUROREGIONU BUG STOWARZYSZENIE SAMORZĄDÓW EUROREGIONU BUG

Euroregion Bug jest związkiem transgranicznym powołanym w celu współpracy obszarów przygranicznych. Obejmuje on województwo lubelskie w Polsce, obwód brzeski na Białorusi, obwód wołyński oraz dwa rejony obwodu lwowskiego na Ukrainie. Związek utworzony został w 1995 r. w Łucku na Ukrainie. Euroregion zajmuje powierzchnię 64 tys. km², zaś część polska stanowi 31%. Po stronie polskiej podmiotem odpowiedzialnym za finansowa-

nie działań Euroregionu jest Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug. Organami związku jest Rada Euroregionu (po 10 przedstawicieli strony białoruskiej, ukraińskiej i polskiej), Prezydium Rady Euroregionu, Sekretariat (krajowe biura w Brześciu, Łucku i Chełmie) i Komisja Rewizyjna.

Euroregion posiada jednorodne warunki naturalne, zaś ze względu na swoją lokalizację ma strategiczne znaczenie dla rozwoju kontaktów obywateli UE z jej wschodnimi sąsiadami. Celami działań podejmowanych w ramach Euroregionu jest wzmocnienie współpracy partnerów w dziedzinach zagospodarowania przestrzennego, komunikacji, oświaty, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, sportu i turystyki. W ramach realizowanych projektów organizowane są także festyny, warsztaty, targi, panele i seminaria oraz programy mające na celu podtrzymanie tożsamości i tradycji regionu. Z punktu widzenia globalizacji kulturalnej działania te zasługują na jak największe uznanie.

Związek Transgraniczny Euroregionu BUG

Biuro Sekretariatu Krajowego: Pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm;
Tel. (+48 82) 562 75 77; e-mail: sekretariat@euroregionbug.pl

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA

Helsińska Fundacja Praw Człowieka powstała w 1989 r. na bazie wcześniejszego Komitetu Helsińskiego działającego w polskim podziemiu od roku 1982. Od początku swojego istnienia Fundacja skupia się na działaniach zapewniających przestrzeganie praw człowieka i wzmacniających ich ochronę. W tym celu Fundacja współpracuje z organizacjami na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Przy Fundacji działa krajowy punkt kontaktowy projektu RAXEN (Racism and Xenophobia Network.) koordynowany przez Agencję Praw Podstawowych UE, a stworzony przez EUMC - Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii. Krajowe punkty kontaktowe zbierają informacje i sporządzają analizy dotyczące problematyki mniejszości narodowych i etnicznych, migracji oraz dyskryminacji. Fundacja realizuje także programy, których beneficjentami są obcokrajowcy, jak np. program pomocy prawnej dla uchodźców i migrantów.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka: ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa;
Tel. (+48 22) 828 10 08; e-mail: refugees@hfhrpol.waw.pl

CENTRUM POMOCY PRAWNEJ IM. HALINY NIEĆ

Centrum jest pozarządową organizacją pożytku publicznego powstałą w 2002 r., zaś jego misją jest świadczenie porad prawnych osobom zagrożonym marginalizacją i wykluczeniem. Pomoc udzielana jest także cudzoziemcom i uchodźcom. Ponadto w podejmowanych działaniach Centrum aktywnie walczy z rasizmem i ksenofobią. Prowadzone są także kampanie przeciw handlowi ludźmi, monitoring i szkolenia. Informacje na temat realizowanych obecnie programów i zasady udzielania pomocy dostępne są na stronie internetowej Centrum: www.pomocprawna.org

Centrum Pomocy Prawnej im. H. Nieć: ul. Krowoderska 11/7, 31-141 Kraków; Tel. (+48 12) 633 72 23; Fax (+48 12) 423 32 77;
e-mail: biuro@pomocprawna.org

STATEWATCH

Statewatch jest organizacją pozarządową założoną w 1991 r. Jako niezależny podmiot zrzesza dziennikarzy, badaczy, aktywistów społecznych, prawników i pracowników naukowych, którzy monitorują przestrzeganie praw i wolności obywatelskich w Europie. Monitoring skupia się na wydarzeniach i zjawiskach często pomijanych w oficjalnych raportach i wiadomościach nie podawanych w mediach. Wiele istotnych problemów społecznych jest diagnozowanych *ad hoc* dzięki wolontariuszom pracującym dla State Watch. Zebrane dane udostępniane są w biuletynie, na stronie internetowej i w regularnie wydawanych publikacjach. W kwestiach cudzoziemskich niezwykle istotne są komunikaty dotyczące Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwłaszcza w zakresie polityki wizowej, imigracyjnej, zarządzania granicami i przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Statewatch: PO Box 1516, London N16 0EW, UK; Tel. (+ 44 208) 802 18 82;
www.statewatch.org; e-mail: office@statewatch.org

LUBELSKA REGIONALNA SIEĆ WSPARCIA IMIGRANTÓW

Celem zawiązania Sieci było stworzenie instytucjonalnego wsparcia dla podmiotów i osób zajmujących się sprawami cudzoziemców na terenie regionu lubelskiego. Poprzez podjęte działania chcemy dążyć do umocnienia i rozwoju współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami-członkami oraz skoordynowania zadań wykonywanych przez zrzeszone w sieci instytucje. Ostatecznym, długoterminowym celem projektu ma być integracja i poprawa sytuacji migrantów na terenie Lubelszczyzny.

Członkowie sieci spotykają się na regularnych, cokwartalnych spotkaniach roboczych, w trakcie których wymieniane są doświadczenia pomiędzy przedstawicielami poszczególnych instytucji oraz rozwiązywanie praktycznych problemów związanych z sytuacją cudzoziemców. Ponadto organizowane są szkolenia i konferencje dla członków Regionalnej Sieci Wsparcia, w trakcie których możliwe jest omówienie najważniejszych zagadnień dotyczących integracji obcokrajowców pochodzących z państw trzecich. Dodatkowo w ramach projektu stworzona została lista mailingowa i redagowany jest newsletter poświęcony zmianom w prawie oraz sytuacji cudzoziemców na Lubelszczyźnie. Założony został także specjalny serwis internetowy dotyczący tematyki projektu- www.migrant.lublin.pl

Jednym z działań sieci jest wydanie niniejszego prostego podręcznika dotyczącego działań podejmowanych przez poszczególne organizacje - partnerów na rzecz cudzoziemców oraz przetłumaczenie go na język rosyjski, ukraiński i angielski.

Zgromadzona została biblioteka publikacji (biblioteka migracyjna), które dotyczą zagadnień leżących w polu zainteresowań i działań członków Sieci Wsparcia.

RADA SIECI:

Dr Tomasz Sieniow	Prezes Zarządu Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa (Sekretarz Sieci)
Monika Budka	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie
Dr Stanisław Dubaj	Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie
Joanna Oleszkowicz	Koordynator Programu Migracyjnego Fundacji IPP
Roman Jaborkhel	Wydział Kultury, Urząd Miasta Lublin
Dr Maciej St. Zięba	dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, Lubelski Urząd Wojewódzki

Kontakt z Administratorem Sieci Wsparcia:

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa: ul. Chopina 14/70, 20-023 Lublin; Tel./Fax (+48 81) 532 40 69; www.migrant.lublin.pl; e-mail: migrant@fipp.org.pl